

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Vnímání obrázku daného tvaru /Perception of draws of spetial shape

Autor práce: Tereza KUBÍKOVÁ

Forma studia a studijní obor: PS učitelství pro mateřské školy

Vedoucí práce: PhDr. Michaela KASLOVÁ

Předložená práce má rozsah 48 stran včetně seznamu literatury a příloh; přílohy navíc zaujmají celkem 43 stran. Autorka vychází z toho, že žák na počátku školní docházky musí zvládat rozlišovat, identifikovat, reprodukovat jednoduché obrázky specifických tvarů a tato schopnost je předpokladem pro komunikaci i proces učení v matematice již od prvního ročníku. Jedná se o kvalitativní výzkum v nestandardním prostředí mateřské školy systému Montessori. Autorka si zvolila téma, které v souvislosti s „matematikou“ v daném pedagogickém směru nebyl na našem území zkoumán. Práce je členěna do sedmi částí.

Z výše uvedených důvodů je teoretická část rozdělena do dvou a to teoretické části zaměřené na pedagogicko-psychologický základ a teoretické části dotýkající se matematické podstaty problému. Po Metodologické části následují Praktická část, Analýza, Diskuse a Závěr. Jednotlivé části jsou propojené ve vztahu k zvolené problematice.

Úvod práce má dvě polohy: jednu emočně důvodovou, ve které autorka uvádí, proč si dané téma zvolila, druhou věcnou, ve které uvádí význam tématu.

Teoretická část – I je přehledem toho, o co se výzkum bude opírat, autorka dává najevo, že si je vědoma komplexnosti problematiky a že je sledované dítě ve vývoji, jehož úroveň zrání není pro jednu věkovou skupinu jednotná. Prvních pět stran se vztahuje k vnímání a vnímání dítěte, přičemž autorka provedla výběr informací uvážlivě, avšak ve snaze být co nejstručnější se dopustila několika nepřesností (například poslední odstavec na str. 10, druhý a třetí odstavec na str. 11, poslední odstavec na str. 14). Poněkud překvapivě je vložen na str. 12 odstavec o myšlenkových operacích, který by snad bylo vhodnější až na stranu 15. Následuje pohled na vývoj sluchového vnímání, vývoj motoriky a grafomotoriky, které umožní následně interpretovat výsledky některých aktivit. Konečně dává vše do souvislosti se školní zralostí a jazykem.

Teoretická část – II vymezuje problematiku celek a jeho části vzhledem k věkové skupině předškolních dětí, vysvětluje pojmy, které pak dále bude užívat (dekompozice, kompozice, kompletace, rekonstrukce, reprodukce a kopie). Téma dobře skloubila s výběrem matematické teorie týkající se shodných zobrazení. V závěru upřesňuje, v jakém smyslu lze zavedenou terminologii používat v kontextu práce s předškolním dítětem. Možná, že by zde bylo vhodné uvést, jak je daná problematika zasazena do programů mateřských škol Montessori. Toto doporučuji stručně uvést v rámci obhajoby.

Metodologická část o rozsahu dvou stran prezentuje cíl práce, použité metody, východiska, autorka zde formuluje hypotézy, úkoly a dílčí úkoly práce. Tato část je pro potřeby bakalářské práce postačující.

Praktická část je provedena velmi pečlivě a již od začátku je patrný vztah autorky k realizaci experimentu. Na začátku je charakteristika zkoumaného vzorku i prostředí experimentu, dále jsou popsány podmínky, které tvoří rámec všech aktivit (prostředí, sled, kriteria a podobně), následují doslovné pokyny dětem a technické zabezpečení průběhu experimentu a výčet sledovaných jevů. U každého dítěte je stručně uvedena charakteristika reprodukce obrázku (někde drobné nepřesnosti). V následující části rozebírá kriteria hodnocení a podrobněji díky nim pokračuje v charakteristice práce jednotlivců.

Kapitola nazvaná Analýza se oproti předchozí části zaměřuje více na jevy než na jednotlivce, hledá souvislosti. Sledované jevy jsou v různých souvislostech zaznamenány jednak do tabulek, jednak do grafů. Vzhledem ke vzorku autorka rozumě upouští od procentuálního vyhodnocení a využívá bodového hodnocení jak jednotlivců, tak skupiny postupně po jednotlivých zkoumaných jevech. Kapitola Diskuse (jedna strana) měla asi tvořit součást kapitoly Analýza. Diskuse dává výsledky zkoumání do souvislosti s teoretickou částí, což vítám. Upozorňuje na rezervy v práci (sledované?) mateřské školy Montessori, avšak její návrhy mohou sloužit i běžným mateřským školám.

Závěr je pojat stručně jako popis členění práce a shrnutí závěrů k oběma hypotézám. Autorka si zřejmě není plně vědoma rozsahu práce a jejího přínosu. I když se nejedná o kvantitativní výzkum, který by mohl vést k jednoznačnějším závěrům, kvalitativní výzkum přinesl řadu nových informací o práci dítěte s reprodukcí celku se zřetelem na tvary a další charakteristiky čar (viz dobře vybrané ukázky prací v přílohách). Doporučuji autorce, aby na dvou dětských pracích stručně provedla u obhajoby jejich charakteristiku a zobecnila jevy, které se jeví pro sledovanou skupinu při reprodukcí obrázku typické. Autorce se rovněž (mimo požadovaný úkol) podařilo díky bodovacímu systému rovněž ohodnotit obrázky – nepřímo tak došla k hodnocení obtížnosti obrázků.

Jazyk práce je místy velmi pěkný, na několika málo místech vypadla jednotlivá slova (např. str. 7, 34), na str. 7 nesoulad u slovesných časů, jazykově nejslabší je úvod. V interpunkci jsou místy chyby (na str. 12, 29, 33, 45), chybí tři čárky v seznamu literatury. Přesnost vyjadřování je snížena především na stranách 7 a 33 (dané křivky dle příloh nejsou paraboly). Zdá se, že autorka některé stránky na poslední chvíli předělávala a jejich korektury již nevěnovala takovou péči. Jazyk užitý v komunikaci s dětmi byl funkční. Zavedená terminologie (až na výše uvedené) byla správně používána v celém textu. V anglickém názvu jde o překlep a/e: spatial (prostorové), special (zvláštní).

Po formální stránce je práce (až na kapitolu diskuse) dobře členěna, je přehledná. Zavedené zkratky jsou srozumitelné a snadno zapamatovatelné. Seznam literatury je rozsahem i zaměřením postačující, překvapivě je však zařazen až za přílohy podobně jako seznam příloh (zdá se, že jde o technickou chybu při vázání, neboť při konzultaci byla práce po této stránce v pořádku).

Autorka pracovala samostatně, v práci projevovala iniciativu, k práci přistupovala sebekriticky, během řešení bakalářského úkolu se u ní prohloubila schopnost pozorovat a hodnotit. V předložené práci je nashromážděno množství cenného materiálu, který může sloužit studentům daného oboru, který umožní další podobné experimenty. Oceňuji autorčiny nápady pro školskou praxi, nápady inspirované procesem řešení úkolu.

Předložená práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a práci doporučuji k obhajobě.

Hodnocení: *vyborne*

V Praze dne 16. srpna 2010

PhDr. Michaela KASLOVÁ